Wikipedia

Tornedalsfinsk

Tornedalsfinsk	
meänkieli	
Brukt i	Sverige Finland
Region	Tornedalen
Antall brukere	109 579[1]
Lingvistisk klassifikasjon	Uralsk Finsk-ugrisk Finsk-samisk Østersjøfinsk **Meänkieli**
Skriftsystem	Det latinske alfabetet
Språkkoder	
ISO 639-3	fit
Portal: Språk	

Tornedalsfinsk eller **meänkieli** er det språket som utviklet seg i den delen av den finskspråklige Nordkalotten som fortsatt var en del av Sverige etter at Finland ble en del av Russland etter finskekrigen i 1809. Selve ordet meänkieli betyr «vårt språk». Fra gammelt av ble dette navnet brukt av tornedalinger som skille mellom språket i Tornedalen («vårt språk») og vanlig finsk i Finland.

Det er vanskelig å si hvor mange som snakker språket, anslagene varierer mellom 25 000 og 70 000 personer.

Tornedalsfinsk oppsto som følge av at det som tidligere var en finsk dialekt i Tornedalen, ikke utviklet seg sammen med resten av det finske språket på finsk side gjennom stadig standardisering de siste 200 årene. Dermed begynte tornedalsfinsk å skille seg stadig mer ut fra det standardiserte finske språket i Finland, både grammatikalsk og leksikalsk. I tillegg har både svensk og samisk språk hatt en stadig større innflytelse på tornedalsfinsk, gjennom en målrettet forsvenskningspolitikk de siste hundre årene, hvor svensk var det eneste skolespråket.

Innhold

Utbredelse

Meänkieli snakkes i Pajala, Haparanda, Övertorneå, og til en viss grad i Kalix, Kiruna og Gällivare, og av utflyttede tornedalinger i andre deler av Sverige. I de seks nevnte kommunene har meänkieli offisiell status som minoritetsspråk.[2]

Status

I dag er tornedalsfinsk et av Sveriges offisielle minoritetsspråk, en status det fikk av Sveriges riksdag 2. desember 1999. Foreninga Svenska Tornedalingars Riksförbund-Tornionlaaksolaiset, STR-T, arbeider for å fremme tornedalsfinsk. Det sendes daglige radiosendinger på språket.

Meänkieli i skjønnlitteraturen

Den språklige og kulturelle utviklinga på svensk side av Tornedalen de siste tiårene har vært skildra av Mikael Niemi i romanen Populærmusikk fra Vittula (boka ble skrevet på svensk, men er nå oversett til tornedalsfinsk). Også andre forfattere og sangere har skildret Tornedalen.

Referanser

1. ^ Ethnologues tall fra 2000 (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=fit)
2. ^ Det svenske Språkrådets hjemmesider, om minoritetsspråk (http://%5Bhttp://www.sprakradet.se/servlet/GetDoc?meta_id=2119)

Eksterne lenker

- Incubator Wikipedia : Tornedalsfinsk språk
- Tornionlaaksolaiset: Svenska Tornedalingars Riksförbund – STR-T (http://www.str-t.com/)
- Institutet för språk och folkminnen – «Kieliviesti», med sidor på meänkieli (https://web.archive.org/web/20120207160906/http://www.sofi.se/5689)
- Meänviesti (https://valtv2meankielela.wixsite.com/meanviesti)
- Pohjankielet (https://pohjan-kielet.webnode.fi/)